

תוכנית אלומות

סמינר יוני - 19-21 ביוני 2022, כ"ב בסיוון תשפ"ב

מפגש עם מוסדות מכשירים בהקשרים חברתיים ומקצועיים מגוונים

חודש יוני עומד בסימן חג הקציר, וסיום פרק נוסף במעגל השנה. במועד זה של השנה, כל איש חינוך יכול להתבונן אחורה ולחוש קורת רוח וסיפוק על חלקו ביצירה החינוכית במערכת החינוך בישראל. בסמינר יוני זכינו לשלושה ימי למידה, חשיבה ועבודה אישית וקבוצתית, בארבעה צירים מרכזיים: ציר המנהיגות, ציר פיתוח המיזמים, ציר הסיפור הישראלי וציר הכרת השטח. הסמינר התמקד בארבעה צירי תוכן מקבילים לאורך שלושת הימים

בראשית הביא האדם את הכדור, בעת שרוח חברי הקבוצה המחלימים מרחפת ברקיע מעל מופ"ת, ויאמר האדם: הכדור הוא רק משל, תוכלו להביט בו או להזיזו. ויעשה האדם כהצעת אחיו ויזיז את הכדור

ציר פיתוח המיזמים

בהנחיית ד"ר הדס דקל וד"ר צביה אלגאלי, הפשלנו שרוולים והתחלנו בהכנת תוכנית עבודה לפיתוח המיזם. עשינו זאת באמצעות מודל הקנבס (Canvas Model), המסייע ביצירת שפה משותפת שתוביל לפיתוח המיזם הקבוצתי. מיקדנו עצמנו בזיהוי קהל היעד של המיזם, בחשיבה על הבעיות המתארות את הצורך, במיפוי של מה שקיים בשטח, ובניסוח הערך הייחודי של המיזם ושל המענים או הפתרונות שאנו מציעים.

בהמשך חשפה בפנינו ד"ר דניאל שני את תאוריית ה-U, המסייעת במציאת פתרונות באמצעות הקשבה חדשה והתבוננות סימבולית על המיזם.

להלן דבריו של יוני גיאת על התהליך: "השתמשנו במתודת ה-U, ונדרשנו להביע את רעיון המיזם בשפה סימבולית. כל משתתף התבקש באופן אישי להניח חומרים ומוצגים שונים על שולחן וליצור באמצעותם מפה של המיצג. לאחר מכן, הסתובבנו סביב ארבע צלעות השולחן, וענינו על שאלות מארבע הפרספקטיבות: רגשות ויחסים, אמיתות ופעולות, פרספקטיבה ואסטרטגיה, כוונה והתחדשות. התנסות זו יצרה שיח פורה וחידדה את העמדות של המשתתפים. לאחר מכן יכולנו לשנות את המפה על ידי שינוי מקום, הורדת מוצגים, הוספה של אחרים, ואז לדון בשינוי. ההפעלה ארכה שעה וחצי, והייתה טובה ומועילה".

כחלק מהעבודה על ציר המנהיגות חלקנו תובנות ותפיסות בכל הנוגע לקידום שינויים בארגון (מוצלח ככל שיהיה), תוך כדי התבוננות פנימית בסוגיות של סמכות ומנהיגות. בסמינר הנוכחי ניתחנו אירועים שנגעו בהיבטים של פגיעה במקומות העבודה, בדרכים שבהן אנו חשים אותה, ובאופני התגובות שלנו כלפיה (Fight, Freeze, Flight).

ציר המנהיגות

Immunity to change (חסינות לשינוי) – הייתכן שאנו חסונים בפני שינויים? כמנהיגים חינוכיים, המובילים שינויים, נוכחנו לא פעם כי הטמעת שינויים כרוכה באתגרים רבים. גם כשאנחנו יודעים שהשינויים נעשים מסיבות נכונות ומתוך כוונות טובות, נוכל להיתקל בכמה תגובות כלפי שינוי: יש אנשים המתנגדים לשינוי בגלוי, אחרים מחבקים אותו בברכה, ויש גם מי שמתחייבים לשינוי, אולם באופן בלתי מוסבר לא עושים כל מאמץ לקדמו הלכה למעשה. במקרה של התרחיש השלישי, מובילי השינוי תוהים מה השתבש ומדוע אנשים שהתחייבו, לכאורה, לשינוי, אינם מבצעים אותו בפועל. כדי לתהות על קנקנה של סוגיה זו הפנינו במהלך הסמינר זרקור למאמר שכתבו Kegan ועמיתתו Laskow Lahey, ובו הם מתארים את חוסר היכולת של האנשים להשתנות עקב הנחות שורשיות עמוקות ומחויבויות סותרות המתקיימות אלה בצד אלה בתת-ההכרה שלנו. בהמשך לתזה זו, פגשנו את אילן רופין, שזימן לנו התנסות בכלי אימוני בשם "מפת החסינות שלי". באמצעות הכלי תרגלנו ארבעה שלבים להצבת יעד לשיפור: (1) ניסוח מחויבות – יעד לשיפור; (2) מה אני עושה/לא עושה כדי להשיג את היעד; (3) חשיבה על רמת המחויבות הדרושה כדי להשתפר בהשגת היעד, וזיהוי "תיבת הדאגות"; (4) ניסוח ההנחות הגדולות העומדות בבסיס היעד שהוצב, כתשתית לשינוי שחשוב לנו לבצע. ההתנסות בכלי אפשרה לנו לחלץ כמה הגיונות סותרים הטמונים בתת-ההכרה שלנו ומעכבים את יכולתנו לבצע שינויים בחיינו.

ציר הלמידה מהשטח

ביום השני של הסמינר התפצלנו לקבוצות קטנות, לפי בחירה אישית, וקיימנו סיורים מקצועיים בכמה מוסדות מכשירים: אורנים, קיי, סמינר הקיבוצים, בר-אילן, הרצוג ואחוה. פגשנו חברי סגל מעוררי השראה, מלאי התלהבות ויצירתיות, אשר שיתפו אותנו בתפישותיהם החינוכיות והאקדמיות. מהם למדנו על תוכניות ייחודיות ומגוונות לקידום הסטודנטים, הן בתחום הערכי הן בתחום האקדמי.

הערכתנו הרהבה לעזיתנו שתכנונו עבדנו יחיא מלאי תוכן ומשמעות. וכאובן, תודה והערכה לאל השותפים בעשייה הפדגוגית, האקדמית, החינוכית והארכיונית באוספות החינוך האכסיריים

*תודה לאוספות האכסיריים שאיננו אומנו:
מכללת אורנים, מכללת אחוה, אוניברסיטת בר אילן,
מכללת קיי, סמינר הקיבוצים ומכללת הרצוג*

ציר הסיפור הישראלי והכרות עם החברה הישראלית

בפעילות "בוקר טוב" עם יהודית חסידה נוכחנו כישרון כתיבתה, והרחבנו את יריעת הידע על אודות החברה החרדית מנקודת מבט סוציולוגית. קיבלנו טעימה מהקונפליקט במערכת החינוך החרדי, הצצנו אל המתחים שמעוררת השתלבותן של נשים בשוק העבודה, וקיבלנו הסבר על המושגים "תרבות מובלעת" ו"מובלעת מתוחה".

סלאח אבו חאמד שיתף אותנו בהתרגשות בסיפור הישראלי שלו, בקשר הבין-דורי המיוחד, במסע המרתק שעבר בילדותו ובגרותו. סלאח, אתה דמות מיוחדת, ערכית ופורצת דרך במישור החברתי, המקצועי והאקדמי בחברה הבדואית. למדנו ממך שההתמדה היא שורש ההצלחה, ושהנחישות משתלמת. ריגשת אותנו עד מאוד! עלה הצלח.